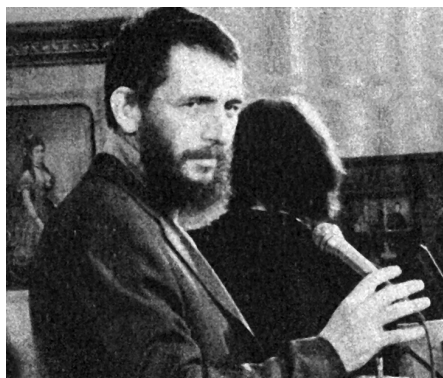

PALACKPOSTA BAÁSZ IMRÉTŐL

■ Baász Imre üzent. 1990-ból, egy évvel a halála előtt. Már a bukaresti Képzőművészeti Főiskola grafikai tanszékén tanított volna, amikor eljutott hozzám hat kis tusrajza? Egy biztos: professzori, pontosabban kiválóan művészi szintűek. Külön érdekesség, hogy egy készülő könyvborítóban őrződtek meg (bújtak el régi papírok közt), a bordó levonaton fehér betűkkel ez olvasható: Bibliai tanulmányok.

Megpróbálom hozzájuk rendelni a nagyjából korabeli beszélgetéseinket, üzenet-váltásokat, az az 1991-es Korunk-címlap tervezését, a „Szolgál-e a művészet?” (1991. 5.)

súlyponthoz ígért és adott interjút Hegyi Loránddal, a Bécsi Modern Múzeum igazgatójával (*A D-villamos repülni tanul*), a szentgyörgyi Médiuum 2 kiállítási anyagából küldött reprotkat; és a korai, tragikus váratlansággal bekövetkezett halála után megjelent szövegét (*A video vibráló szempillantása*. Korunk, 1991. 9.). Az utóbbi elé írt búcsúztató (*Baász akciója*) végéről idézem: „Tárgyalt, utazott, szervezett – dolgozott; új technikákat tanult és gyakorolt. Ötvenévesen is sikerült fiatalnak maradnia. Így köszöntött

rá Sepsiszentgyörgyre, Erdélyre, Európára, a nagyvilágra a Medium 2-vel. »A szubjektíven megélt totális élmény«, a »művészi Én-teremtés« számára közösségi feladatokat jelölt ki – úgy, ahogy ezt Octav Paz szavaival foglalta programjába: »A művészi tevékenység célja nem a mű, hanem a szabadság. A mű csak út, semmi más.«

További Baász-idézetek kíváncsognak ide, hogy megértsük, jól emlékezzünk rá: ez a páratlan grafikus gondolkodásban, vállalásban milyen nagy volt. 1993 januárjában (Egyed Péter tanulmánya mellett) töredékeket közöltünk Baász Imre írásos hagyatékából. Íme néhány: „Az ember a szabadság hitével születik a világra, a szabadság ízét hordja a nyelve alatt.” „A szerelmet, a kint, a méltóságot, az alázatot, a reményt és a hitet a vágy teremti meg a szabadság viselésének és megízlelésének emberi bővületében.” „A szabadság nem látvány. Az embert félrevezette a fény, megcsalta, mert elvakította a látvány szabadság-öröme.”

Végül még egy idézet, az ugyancsak halála után (az *Európai Időben* 1991 szeptemberében) megjelent interjúból: „A fáraó embermilliókat vezényelt ki, hogy hordják a követ a piramisához. Itt nem vagyok én fáraó, nem az ország a fáraó. Itt az értékteremtő gondolat kell fáraó legyen ebben az országban. Ezért kell hordjuk a követ mától kezdve az 1994-es kiállításhoz mindennap. Mert önálló értékeket kell teremtenünk, és ezt nem erdélyi magyarként, hanem romániai magyarként és európai románként és európai magyarként hirdetném, szeretném hirdetni, hogy ezt a kőhordást kicsi-kicsi, apró kövekben – hogy csak a zsebünkben egy kavics – vigyük végig és rakjuk le...” (A Chikán Bálint szerkesztette, Baász Imre életművét bemutató, Budapest, az 1994 szeptemberi-októberi kiállítás anyagából összeállított albumból. – A '94-es kiállítás már nem lehetett az ő gondja.)

Divatok jönnek, mennek. 2017-ben elmondható: Baász Imre művészete, életműve változatlanul érvényes. Rövid finnországi, svédországi, ausztriai és magyarországi útjai még nem teheték világhírűvé. Pedig értékteremtése a legjobbak közt jelöli ki a helyét.

Sebestyén László